

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3Tos/101/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6220010228
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6220010228.5

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a Mgr. Ivany Datlovej, na neverejnom zasadnutí dňa 27. septembra 2023 v trestnej veci odsúdeného Z. I. za zločin sexuálneho násillia podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. a iné, o jeho sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec zo dňa 24.07.2023, sp. zn. 10T/73/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného Z. I. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Lučenec zo dňa 24.07.2023, sp. zn. 10T/73/2020 samosudca podľa § 446 ods. 1 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného na zmenu formy ochranného liečenia uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 20.01.2021, sp. zn. 10T/73/2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 04.03.2021, sp. zn. 4To/19/2021.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí zo dňa 24.07.2023 sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil prostredníctvom obhajcu podaním doručeným okresnému súdu dňa 07.09.2023. Argumentoval tým, že si uvedomuje, že konal za hranicou zákona, uvedomuje si potrebu liečby. Znalecký posudok znalca O. A. O. Q., A. bol vypracovaný dňa 08.06.2023, teda po troch rokoch od vypracovania znaleckého posudku znalcom A. O. K., pričom nový znalec sa s predchádzajúcim posudkom stotožnil. Poukázal na protichodné závery znaleckého posudku znalca Q., z ktorých vyplýva, že „samotná prítomnosť sexuálnej deviácie hebefílie u odsúdeného, sexuologickou ochrannou liečbou nie je možné ovplyvniť“. Na druhej strane znalec uviedol, že ak by sa sexuologickej liečbe nepodrobil, jediné čo znižuje pravdepodobnosť opätovného sexuálne delikventného konania spočíva v samotnom výkone trestu odňatia slobody. Závery znalca uvedené v ods. 4 považoval za mätúce a v rozpore s reálnym životom. Zdôraznil, že závery znalca majú spravidla len odporúčací charakter. Zamietnutie návrhu na vykonanie dôkazu spravidla nie je porušením práva na obhajobu, avšak s poukazom na platnú judikatúru, ak je dôkaz dôležitý pre rozhodnutie, je chybou tento nevykonať. Navrhol, aby sťažnostný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, prípadne, aby napadnuté uznesenie zmenil a jeho návrhu vyhovel.

Podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Tr. por., pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd sťažnostný, zistil, že sťažnosť podal odsúdený ako oprávnená osoba v zákonnej lehote proti rozhodnutiu, proti ktorému bola prípustná. Následne preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Odsúdený Z. I. bol rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš zo dňa 20.01.2021, sp. zn. 10T/73/2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 04.03.2021, sp. zn. 4To/19/2021 uznaný vinným z pokračovacieho zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. v súbehu s prečinom ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a) Tr. zák. a zločinom výroby detskej pornografie podľa § 368 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol uložený nepodmienečný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a ochranné sexuologické liečenie ústavnou formou.

Podaním zo dňa 07.07.2021, doručeným Okresnému súdu Veľký Krtíš dňa 12.07.2021, odsúdený požiadal o zmenu spôsobu uloženého ochranného liečenia z ústavnej formy na formu ambulantnú.

Uznesením zo dňa 29.11.2021 sp. zn. 10T/73/2020 okresný súd návrh odsúdeného na zmenu formy ochranného liečenia zamietol. Na základe sťažnosti odsúdeného Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 26.01.2022, sp. zn. 3Tos/7/2022 uznesenie okresného súdu zo dňa 29.11.2021 zrušil a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Následne uznesením okresného súdu zo dňa 06.06.2022, sp. zn. 10T/73/2020 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 21.09.2022, sp. zn. 3Tos/73/2022 bol zmietnutý návrh odsúdeného na zmenu formy ochranného liečenia.

Návrhom zo dňa 02.10.2022, doručeným Okresnému súdu Martin dňa 04.10.2022, odsúdený opätovne požiadal o zmenu spôsobu uloženého ochranného sexuologického liečenia z ústavnej formy na formu ambulantnú. V návrhu uviedol, že vo výkone trestu odňatia slobody je už 29 mesiacov, pričom znalecký posudok je starý 28 mesiacov.

Uznesením Okresného súdu Martin zo dňa 13.10.2022, sp. zn. 2Nt/55/2022 bol podľa § 406 ods. 2 Tr. por. návrh odsúdeného na zmenu spôsobu výkonu uloženého ochranného liečenia z ústavnej formy na formu ambulantnú, vedený na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 2Nt/55/2022, postúpený na ďalšie konanie Okresnému súdu Veľký Krtíš, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

Uznesením zo dňa 25.01.2023, sp. zn. 10T/73/2020 okresný súd návrh odsúdeného na zmenu formy ochranného liečenia zamietol. Na základe sťažnosti odsúdeného Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 15.03.2023, sp. zn. 3Tos/31/2023 uznesenie okresného súdu zo dňa 25.01.2023 zrušil a uložil mu, aby pribral do konania znalca z odvetvia psychiatrie a sexuológie za účelom vypracovania nového znaleckého posudku so zameraním na skúmanie a zistenie aktuálnych osobnostných charakteristík odsúdeného, vrátane prítomnosti rizikových charakteristík, ktoré sa môžu významne podieľať na páchaní trestnej činnosti, ďalej na zistenie jeho postoja k spáchanej trestnej činnosti a prípadných iných významných skutočností, ktoré znalec zistí počas znaleckého skúmania.

Dňa 12.06.2023 bol okresnému súdu doručený znalecký posudok č. 22/2023 znalca O.. A.. O. Q., A. z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie a sexuológie, ktorý bol do konania pribratý uznesením Okresného súdu veľký Krtíš zo dňa 05.04.2023, sp. zn. 10T/73/2020.

Podľa § 74 ods. 1 Tr. por., ak sa ochranné liečenie ukladá popri nepodmienečnom treste odňatia slobody, jeho výkon sa spravidla začína po nástupe výkonu trestu v ústave na výkon trestu. V ostatných prípadoch sa ochranné liečenie vykonáva spravidla v zariadení ústavnej zdravotnej starostlivosti. Ak možno vzhľadom na povahu choroby a liečebné možnosti očakávať, že účel splní aj ambulantné liečenie, môže súd nariadiť aj tento spôsob liečenia, prípadne ústavné liečenie zmeniť na ambulantné liečenie alebo v odôvodnenom prípade aj naopak. Ak dĺžka výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu nepostačí na splnenie účelu ochranného liečenia, súd môže rozhodnúť o jeho pokračovaní v liečebnom alebo ambulantnom zariadení.

Podľa § 446 ods. 1 Tr. por., o zmene spôsobu výkonu ochranného liečenia rozhoduje na návrh prokurátora, obvineného, jeho zákonného zástupcu, osoby, ktorá by mohla za obvineného v jeho prospech podať odvolanie, alebo ak obvinený medzitým nastúpil alebo absolvoval uloženú odvykaciu alebo inú liečbu v niektorom zdravotníckom zariadení, na návrh ošetrojúceho lekára alebo aj bez takého

návrhu súd, v ktorého obvode je liečebné zariadenie, v ktorom sa ochranné liečenie vykonáva, na verejnom zasadnutí; predtým musí byť odsúdený vyslúchnutý.

Ochranné liečenie je jedným z druhov ochranných opatrení, ktoré podľa § 2 Tr. zák. patria medzi prostriedky slúžiace na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Jeho účelom je rovnako ako pri treste, zaistiť ochranu spoločnosti, ale špecifickým spôsobom. Pri zisťovaní, či je pobyt páchatelia činu inak trestného na slobode nebezpečný, musí súd zhodnotiť všetky dôkazy prichádzajúce do úvahy, a to najmä znalecký dôkaz vykonaný vyšetrením duševného stavu.

Okresný súd v danom prípade postupoval dôsledne a dokazovaním, ktoré na verejnom zasadnutí vykonal, si vytvoril dostatočný skutkový základ pre rozhodnutie, že v prípade odsúdeného Z. I. neboli v súčasnosti splnené podmienky pre zmenu spôsobu výkonu uloženého ochranného liečenia. Výrok o zamietnutí jeho návrhu tak zodpovedá stavu veci a zákonu, pričom aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bolo vykonané prvostupňovým súdom v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Napadnutému rozhodnutiu nemožno vytknúť žiadnu podstatnú chybu, keďže prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil dostatočne a presvedčivo.

V prvom rade je potrebné uviesť, že v pôvodnom konaní bol zdravotný stav odsúdeného skúmaný znalcom A. O. K. z odvetvia psychiatrie a sexuológie, ktorý v záveroch znaleckého posudku zo dňa 26.06.2020, č. 75/2020, vzhľadom na zistenú sexuálnu deviáciu - hebefiliu považoval pobyt odsúdeného na slobode za nebezpečný, a preto mu odporučil uložiť ochranné liečenie sexuologické ústavnou formou. Znalec aj s odstupom času zotrval na svojich záveroch, čo je zrejmé z jeho vyjadrenia doručeného okresnému súdu dňa 05.05.2022, v ktorom uviedol, že bez liečby navrhovanej odsúdenému, prihliadajúc aj na časový odstup od výkonu väzby a trestu odňatia slobody, nie je možné konštatovať, že u neho zistená porucha pominula a že sa u neho nevyskytuje, preto sa neznížila ani jeho nebezpečnosť. Nevidí dôvod na zmenu ochranného liečenia z ústavnej formy na ambulantnú, väzba liečbu nenahrádza, ide len o detenciu. Tento znalec bol ku dňu 12.01.2023 vyčiarknutý zo zoznamu znalcov.

Výkon ochranného liečenia bol odsúdenému nariadený dňa 04.03.2021. Z oznámenia V. D.-K. zo dňa 23.09.2021 vyplýva, že uložené ochranné liečenie doposiaľ nevykonal, pričom je zaevidovaný v lehotníku Úseku ochranných liečení zdravotníckeho zariadenia daného ústavu a predbežný termín nástupu jeho výkonu bol stanovený na prvú polovicu roku 2023. Z oznámenia V. na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých zo dňa 07.10.2022 vyplýva, že termín nástupu na liečbu určí V. D. - K., kde sa takáto liečba vykonáva, podľa kapacitných možností a vyťaženia ústavu.

Sťažnostný súd poukazuje na závery znaleckého posudku č. 22/2023 znalca O. A. O. Q., A. z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie a sexuológie, z ktorých vyplýva, že sexuálna deviácia hebefília je vrodenný celoživotný stav, jej prítomnosť u odsúdeného sexuologickou liečbou nie je možné ovplyvniť. Samotný výkon trestu odňatia slobody u odsúdeného okrem jeho funkcie individuálnej prevencie neovplyvní dostatočne do budúcnosti riziko sexuálne delikventného správania odsúdeného. Odsúdený svojej sexualite nerozumie, nebol schopný popísať ani jeho základné sexuálne preferencie, v súčasnosti nepozná žiadne stratégie ako u seba zabrániť sexuálne delikventnému konaniu do budúcnosti. Znalec sa priklonil k potrebe výkonu ústavnej formy ochranného sexuologického liečenia u odsúdeného, za kľúčové považoval minimalizáciu rizika opätovného jeho sexuálne delikventného konania do budúcnosti, po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Pri ústavnej forme ochranného liečenia bude zabezpečená vysoká intenzita terapeutického pôsobenia na jeho osobu, liečba bude prebiehať kontinuálne počas niekoľkých mesiacov. Ambulantnú formu ochranného liečenia považoval za nedostatočnú.

V danom prípade liečba deviácie odsúdeného doposiaľ nezačala a výkon trestu odňatia slobody sám o sebe nemôže nahradiť sexuologické liečenie, ktorého cieľom je vytvorenie kritického náhľadu na riziká pokračovania v takomto sexuálnom správaní. Bez začatia samotnej ochrannej liečby je preto tvrdenie odsúdeného, že si uvedomuje nezákonnosť svojho konania bez právneho významu. Skutočnosť, že výkon uloženého ochranného liečenia nezačal z dôvodu nedostatočných kapacitných možností V. D. - K., síce nemôže byť na ťarchu odsúdeného, najmä ak vykonáva trest odňatia slobody už viac ako 3 roky, avšak sama osebe nie je dostatočným dôvodom na zmenu spôsobu výkonu uloženého ochranného liečenia.

S poukazom na závery znaleckého posudku č. 22/2023, ako aj na skutočnosť, že zo spisového materiálu v súčasnosti nevyplývajú žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu spôsobu výkonu uloženého ochranného liečenia, okresný súd preto správne rozhodol, keď návrh odsúdeného na zmenu formy ochranného liečenia zamietol. Nad rámec uvedeného krajský súd dodáva, že zmena spôsobu výkonu uloženého ochranného liečenia u odsúdeného v budúcnosti nie je vylúčená, ale až vtedy, ak budú na takéto postupy splnené všetky relevantné skutkové a zákonné podmienky.

Záverom krajský súd uvádza, že nemal pochybnosť o správnosti záverov znaleckého posudku č. 22/2023, preto sa stotožnil s postupom okresného súdu, keď zamietol návrh obhajoby na výsluch znalca z dôvodu nadbytočnosti a nehospodárnosti.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná. Z uvedených dôvodov senát krajského súdu sťažnosť odsúdeného v súlade s citovaným ustanovením ako nedôvodnú zamietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.